

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Миколаївської області**
щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та оптимістично оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні очікування високі. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 26.7%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 68.8% респондентів (у попередньому кварталі – 62.5%) очікують, що зростання цін перевищить 7.5%. У цілому по Україні – 61.3%. **Головними чинниками інфляції** залишаються витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 75.0% респондентів (у попередньому кварталі – 68.8% респондентів), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 12.5% (у III кварталі 2021 року – 6.3%) (таблиця), у цілому по Україні – 9.7%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 37.5% (у попередньому кварталі – 33.3%). На зовнішньому ринку респонденти очікують значне уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 42.9% (у попередньому кварталі – 80.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6%;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 9.1% та 14.3% відповідно (у III кварталі 2021 року – 7.7% та 20.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників – 2.9%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 93.3% та 75.0% відповідно (у III кварталі 2021 року – 93.8% і 56.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та курсові коливання гривні (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 31.3% та 66.7% відповідно (у III кварталі 2021 року – 43.8% та 53.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти продовжують називати занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії, брак обігових коштів. Високо також оцінюють вплив надмірного податкового тиску (графік 5).

Респонденти області прогнозують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Більшість респондентів, які планують брати банківські кредити (18.8% опитаних), надає перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали менш жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

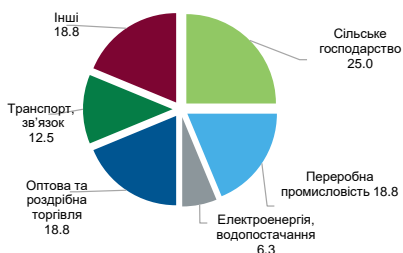
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

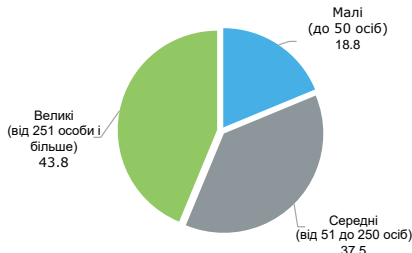
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств є добрий:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – 6.7%), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва підвищився і є нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – 33.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

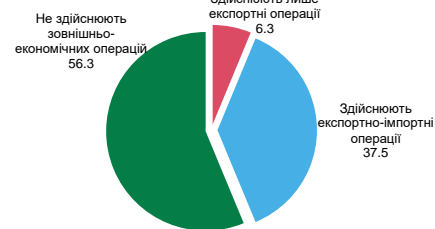
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

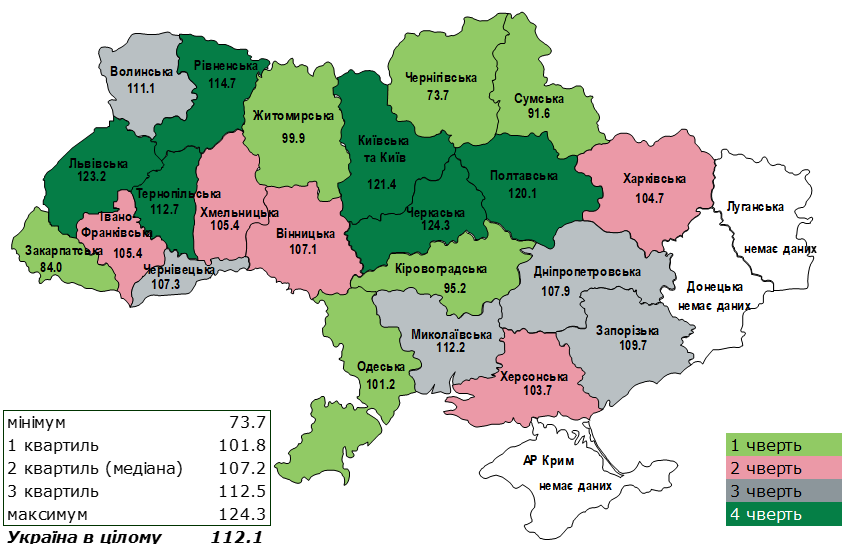

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–29 листопада 2021 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

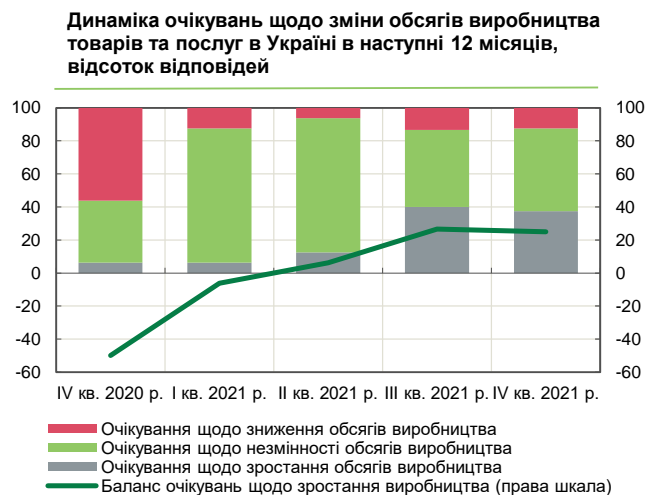
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-12.5	0.0	0.0	6.3	12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	37.5	43.8	33.3	37.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-13.3	-7.1	14.3	7.7	9.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-6.3	0.0	6.7	20.0	14.3
кількості працівників	-31.3	-6.3	-6.3	0.0	-12.5

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

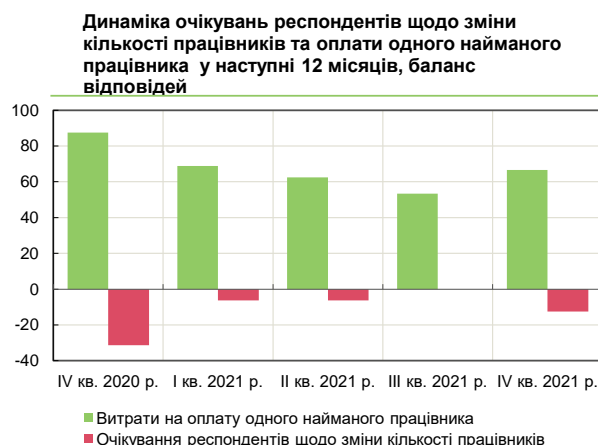
Графік 2

Графік 3

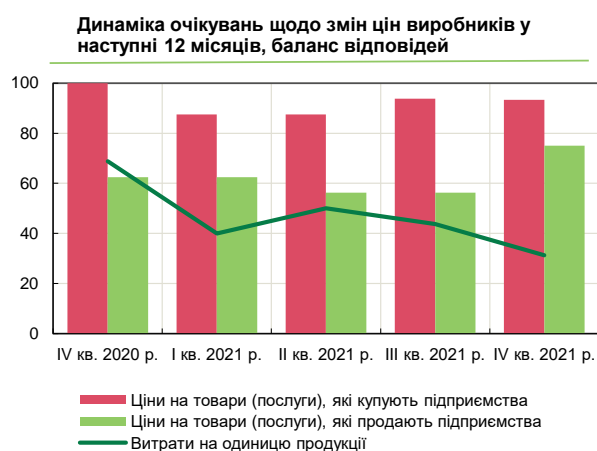
Графік 4

Графік 5

Графік 6

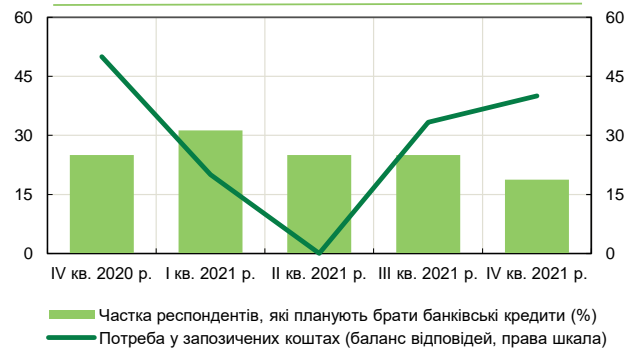
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

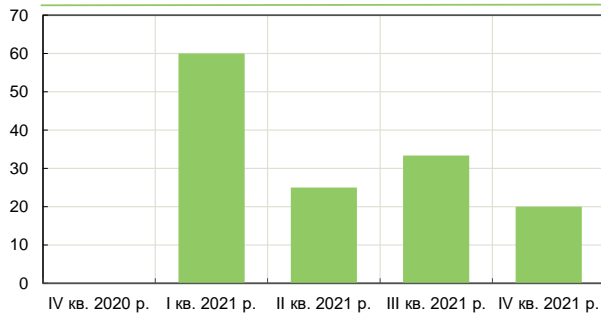
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

